Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 161. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го СЕРПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 25, 1983 No. 161. VOL. XC.

Кореспондент „Свободи" відвідав президента Австрії

Автор книжки „Відень 1683 — Козаки і Кульчицький" і кореспондент „Свободи" у Відні Борис Ямінський 20-го липня ц.р. був прийнятий на приватній авдієнції у президента Австрії д-ра Рудольфа Кірхшлеґера. При цій нагоді Б. Ямінський передав австрійському президентові (справа) згадану книжку і подякував за вступне слово, яке д-р Кірхшлеґер написав для тієї української публікації. При кінці авдієнції, яка відбулася в резиденції президента Австрії, в колишній цісарській палаті у Відні, Б. Ямінський поінформував д-ра Кірхшлеґера про українську частину святкувань з приводу 300-ліття відсічі Відня від турецької облоги, що мають відбутися у вересні ц.р. у Відні.

А. Добрянський і тріо виступлять на Союзівці

Тріо камерної музики: Н. Цибрівський, Г. Стрілець і Т. Гриньків.

Союзівка. — На цій оселі УНС заповідається музикальна субота, 27-го серпня.

Насолоджуватиме слухачів своїм співом Андрій Добрянський, бас-баритон нюйоркської Метрополітальної опери, якому акомпаньюватиме піяніст Тома Гриньків.

Крім них, виступить тріо камерної музики у складі: Т. Гриньків — піяно, Галина Стрілець — скрипка та Нестор Цибрівський — віольончеля. Аня Дидик провадитиме концертом.

Після концерту відбудеться забава, на якій гратиме нюйоркська оркестра „Іскра". Ця оркестра також гратиме і на забаві у п'ятницю ввечері, почина́ючи від 9:30 год..

В неділю, 28-го серпня, гості зможуть оглянути мистецькі праці — олійні і різьбу на дереві — Якова Гніздовського.

УКРАЇНУ ОХОПИЛА НОВА ХВИЛЯ РЕПРЕСІЙ

Амстердам, Голляндія (УІС „Смолоскип"). — Шляхами українського самвидаву на Захід дійшли інформації про посилені репресії, нові суди і навіть розстріли колишніх членів ОУН — УПА в Україні.

Звільнених з ув'язнення, які повернулися домів, постійно викликають на допити, намовляють до співпраці з КҐБ, погрожують переглядом „справи" і навіть розстрілом. На допитах у Тернополі, офіцер КҐБ погрожував колишньому українському політв'язневі: „Розправимося, як зі Стоцьким і Островським". Як відомо, обидва вони були розстріляні, після відбуття довгих років ув'язнення восени 1982 року. Яків Островський був сотенним УПА (в курені Чіпа) і жив у селищі Сопки на Тернопільщині.

Тарас Чорновіл, син Вячеслава Чорновола й Олени Антонів перебуває в армії. Важко хворий. Останньо знаходився в шпиталі. Не зважаючи на його постійні хвороби і нездібність служити у війську, його все одно покликали, погрожуючи, що за відмову буде покараний довготривалим ув'язненням.

Олена Антонів виїхала до свого чоловіка Зіновія Красівського, який відбуває 5-річний термін заслання в Тюменській області. О. Антонів-Красівська працює лікарем.

У січні 1983 року в українському самвидаві була поширена летючка на захист о. В. Романюка. У летючці пишеться: „Ми побачили, що сталінщина діє активно і в наші дні, лише змінилися її методи і маштаби... тоді ми зрозуміли, що жодного злочину він (о. В.Р.) не скоїв, а прямо його взяли, як закладника, щоб залякати інших..." У летючці пишеться, що після звільнення з заслання о. В. Романюк жив в Косові і працював дзвінарем у місцевій лікарні — він носив сміття, носив помиї, кормив свиней, чистив туалети. Він цілий час знаходиться під наглядом міліції і кожного вівторка мусів у них відмічатися. Ще у січні ц.р., тобто два місяці перед „покаянням", невідомі автори писали про о. В. Романюка: „Вибір такий (у о. В.Р.): або пиши покаяння, відрікайся від свого мрякобісся і засуди свою злочинну діяльність, якої у тебе немає, або вмирай з голоду".

Весною 1983 року у Чистопільській тюрмі перебували такі українці у таких камерах: у камері ч. 17 — Юрій Шухевич (перед відправленням на заслання); член УГГ І. Сокульський і вірменський правозахисник А. Навосорян; к. 15 — А. Корягін; у к. 18 — М. Слободян; у к. 21 — М. Матусевич; у к. 24 — Б. Климчак.

Степан Сапеляк був заарештований на початку квітня 1983 року у Москві, куди приїздив, щоб відвідати знайомих. Після кількагодинного допиту його відпустили.

Ольга Гейко-Матусевич, член Української Гельсінкської Групи, перебуває у слідчому ізоляторі КҐБ в Одесі. Була заарештована перед звільненням 12 березня ц.р. У цей самий день була знову заарештована. У квітні вона мала побачення зі своєю дочкою і матір'ю. Після побачення матері зробили особистий обшук, знайшли і вилучили записку від Ольги.

Знов влаштовують програму для сеньйорів

Ню Йорк, Н. Й. — Заходами Відділу суспільної опіки при Українському Інституті Америки, що його очолює Лідія Савойка, влаштовується поїздка з програмою для старших віком громадян до манастиря св. Йосафата в Ґлен Ков, Н. Й.

Поїздку запляновано на суботу, 10-го вересня. Автобус від'їде з-під церкви св. Юра в Ню Йорку о год. 9:30 вранці. Поворот — год. 7-ма увечері. Поїздка, включно з обідом, коштуватиме 5 дол.

Зголошуватись якнайшвидше слід на такі числа телефону: УІА — 288-8660 і „Самопоміч", О. Соневицька — 777-1336.

Москва протестує проти вмішування ЗСА у справу А. Бережкова

Москва. — Газета „Правда", орган Центрального Комітету КПСС, помістила у числі з 20-го серпня ц.р., довгий офіційний текст протесту міністерства закордонних справ СССР, пересланого на адресу амбасади З'єднаних Стейтів Америки в Москві у справі А. Бережкова, сина першого секретаря совєтської амбасади у Вашінгтоні Анатолія Бережкова, який, як відомо, хотів правдоподібно залишитися в Америці, написавши у тій справі листи до газети „Ню Йорк Таймс" і президента Рональда Реґена.

Після прочитання його листів Державний департамент ЗСА домагався зустрічі з молодим Бережковим але совєтська сторона робила всі заходи, щоб до такої формальної зустрічі не дійшло, дозволивши тільки представникові ЗСА і кореспондентам зустрітись з Бережковим на летовищі у Вашінгтоні, але вже тоді коли совєтські чинники переконалися у зміненій поведінці юнака. Він, наприклад, у зустрічі з кореспондентами, заперечив, що це він писав листи, відмовився говорити на тему його раніше висловленого бажання залишитись в ЗСА.

Міністерство закордонних справ СССР, з дорученням Ради Міністрів, написало Урядові ЗСА офіційну протестну ноту, у якій між іншим говориться, що урядові чинники ЗСА і Департамент справедливости своєю поведінкою у відношенні до совєтського дипломата, „грубо порушили взяті на себе зобов'язання і знехтували постанови віденської

(Закінчення на ст. 4)

ЮМПЗ В НІМЕЧЧИНІ ПРОХОДИТЬ З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

Група юнаків з різних країн під час соборного Молебня.

(фото: Л. Ґільтайчук)

Гохлянд/Кеніґсдорф, Західня Німеччина (О. Кузьмович). — У віддалі 50 кілометрів від Мюнхену на прегарній лісовій поляні над річкою Ізар розтаборилися від понеділка, 15-го серпня 1983 року, пластунки і пластуни з Европи, ЗСА, Канади, Австралії, Арґентини в числі біля 400 осіб, щоб спільно відзначити закриттям ювілейних святкувань Українського Пласту з приводу його 70-річчя.

На таборову площу, що її українські пластуни цієї країни вживають вже 30 років на літнє таборування, тим разом після двох тижнів звичайних таборів приїхали різними дорогами на Ювілейну Зустріч пластуни з інших країн, де діє Український Пласт. Найбільша числом є група пластунства з Канади, друга числом із ЗСА, а далі Німеччина, Англія та представники Пласту з Арґентини і Австралії. Господарі зустрічі, Крайова Пластова Старшина в Німеччині, під проводом пл. сен. Марусі Саляк, з великою сердечністю та теплотою привітали гостей із великої пластової родини вільного світу. Справді можна з подивом оцінювати самопосвяту, зусилля та величезну працю, яку вложила ця мала група пластових сеньйорів і старшого пластунства в Німеччині, щоб підготовити все як слід на приїзд такої великої кількости гостей так під адміністраційним оглядом, як і програмовим. Тиждень ЮМПЗ складався з прогулянок і високогірських мандрівок, які дали можливість пластовій молоді пізнати не лише Мюнхен, але також прегарні Альпи та зокрема Баварію.

Вже напередодні зустрічі окремі прогулки пластунів та пластунок, що виїхали з Канади і ЗСА в перших днях серпня, відвідали Голляндію, Бельгію та Німеччину в дорозі на Гохлянд, щоб відтак після закінчення зустрічі вирушити в дальшу дорогу, яка поведе старше пластунство до Румунії, старше юнацтво до Франції, а молодше до Італії. Усі ці групові мандрівки по Европі проходять під проводом пл. сен. Юрія Даревича.

Святочне відкриття зустрічі відбулося в понеділок, 15-го серпня ц.р., соборним

ЧАД ВИМАГАЄ ОФЕНЗИВНОЇ ДІЇ ВІД ФРАНЦІЇ

Нджамена, Чад. — Уряд Чаду висунув у понеділок, 22-го серпня, з проханням, щоб Франція „виступила з війною" проти лівійської армії і заколотників, які зайняли одну третю країни на півночі та розбудовують там нові військові сили і нагромаджують велику кількість важкого озброєння.

У звичайному повідомленні репортерам про становище в Чаді міністер інформації цієї країни Маґамет Сумалія ще раз нагадав, що французька допомога в опорі наступові підтриманих Лівією заколотників є „невідповідною".

Тепер Франція має в Чаді щонайменше 3,000 парашутистів, протилетунські ракети, гелікоптери і 10 бойових літаків для операції „Манта" — кодова назва всіх дій Франції в Чаді та Центральній Африканській Республіці з метою протистояння Лівії.

Одначе французькі офіційні особи наполягають на тому, що їх дії мають „тренувальну місію", а французькі літаки Яґуари і Міражі перебувають у Чаді лише для захисту наземних французьких фійськ.

Сумалія сказав, що Чад бажає, щоб Франція змінила свою ролю у відношенні до своєї колишньої колонії як протектор і виступила в обороні Чаду відкрито.

„Як ми будемо готові, ми просимо Францію допомогти нам" у наступі на північ, щоб прогнати заколотників і 3,500 лівійців, сказав міністер Сумалія, додаючи: „Ми попросимо Францію бути яснішою. Ми попросимо Францію виступити війною".

В той час, як на фронтах панує відносний спокій, а обидві сторони нагромаджують сили для оборони чи наступу, Адміністрація президента Рональда Реґена повідомила в понеділок, що вона вирішила відкликати два розвідувальні літаки типу АВАКС з цього району. Речник Білого Дому Леррі Спікс сказав, що „літаки виконали своє завдання. Тепер французи взяли на себе відповідальність", а тому необхідність літаків типу АВАКС відпала, бо і наступ лівійців припинився.

В ПОЛЬЩІ РОБІТНИКИ СПОВІЛЬНЯЮТЬ ПРАЦЮ

Ґданськ, Польща. — Комуністичний режим остеріг польських робітників у понеділок, 22-го серпня, що вони „обкрадуть себе самі", якщо вони візьмуть участь у сповільненні праці, до чого закликала заборонена профспілка „Солідарність" минулого тижня.

„Солідарність" закликала до протесту сповільненням праці після того, як всі заклики до переговорів уряд відкинув.

Засновник і колишній лідер „Солідарности" Лех Валенса признав, що успіх проголошеного протесту сповільнення праці не є певний, бо залежатиме від багатьох причин і обставин, але рішуче заявив: „Він почнається завтра".

Понад 1,000 робітників зібралися в корабельні, щоб послухати виступ Валенси, а потім піти під пам'ятник „Солідарности" за воротами корабельні, але Валенса попросив усіх розійтися по домах, заявляючи, що демонстрацій не буде до наступного тижня.

Підпілля „Солідарности" закликало до сповільнення праці від вівтірка, 23-го серпня, до 31-го серпня, третю річницю страйку в ґданській корабельні в 1980 році, який допровадив до створення профспілки „Солідарність", першої вільної профспілки в будь-якій комуністичній країні.

Комуністична газета „Трибуна люду" з приводу проголошення протесту сповільнення праці писала: „Чи Валенса дійсно надіється, що люди з його особом думання приймуть таку пропозицію? Він тішиться тим, що закликає польське суспільство йти на крок, який межує з колективним самогубством".

В першому офіційному коментарі на пляни протесту, партійна газета додала: „Кожний робітник, який візьме участь у протесті сповільнення праці, звичайно зачепить свою власну заробітну платню. Таким чином Валенса закликає робітників пограбувати свою власну кишеню".

Один з товаришів праці Валенси в корабельні в Ґданську сказав, що не менше половини 12,000 робітників корабельні візьмуть участь у протесті.

У світі

ОФІЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА з Пакистану повідомили, що в цій країні продовжуються протиурядові демонстрації та безпорядки, особливо вони сильні в провінції Сінд, цій твердині Пакистанської народної партії, заснованої страченим прем'єр-міністром Зульфікаром Алі Бутто. Джерела опозиції говорять, що натовп понад 50,000 осіб під проводом сина місцевого релігійного лідера почав погроми в центральній частині провінції Сінд. Поліція намагалася припинити безпорядки і вистрілами в натовп убила одну особу, а іншого демонстранта ранила.

ЗІ СТОЛИЦІ БЕЛЬГІЇ Брюсселю повідомляють, що в той час, як продовжується розслідування цілої мережі шпигунської діяльности в цій країні, вже тепер видалено шістьох дипломатів-шпигунів Совєтського Союзу і Румунії. Офіційні повідомлення говорять, що електронічна компанія в столиці була лише прикриттям шпигунського гнізда. Ціла шпигунська афера розпочалася після арешту 12 днів тому спеціяліста торгівлі міністерства закордонних справ Бельгії Іжена Міхіельса, який признався в тому, що продавав технічну документацію чужинецьким „дипломатам". „Справа ще не закінчена", — заявив офіційний представник. „Наші розслідування продовжуються. Ми викрили, що справжньою функцією компанії було економічне та технологічне шпигунство."

ПРИБЛИЗНО 100,000 робітників-залізничників, членів профспілки, припинили працю на 24 години і тим самим зупинили залізничний рух в цілій Арґентині. Залізничники страйкують, вимагаючи збільшення заробітної платні. Лідери профспілки заявили, що наступного тижня страйк може повторитися, якщо не будуть задоволені вимоги залізничників. Залізничники вимагають збільшення заробітної платні з 139 долярів за місяць до 250. Уряд заявляє, що може збільшити платню лише на 12 відсотків усім робітникам для того, щоб вирівняти зарплату з ростом інфляції.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Альжиру повідомило, що виконавчий комітет Палестинської Визвольної Організації вирішив заснувати спеціяльну комісію для вивчення умов життя цивільних палестинців у різних країнах арабського світу, особливо в Лівані. Комітет, який зібрався в Тунісі, обговорював також незгоди в таборі ПВО.

ПРЕЗИДЕНТ КРИТИКУЄ НАЇВНИХ „ПІСНІКІВ"

Сіетл, Вашінгтон. — У вівторок, 23-го серпня, виступаючи перед крайовою конвенцією Американського леґіону, президент Рональд Реґен критикував „так званий рух за мир", заявивши, що його сторонники „борячись за мир, ослаблюють свободу".

У своєму виступі перед ветеранами цієї американської організації Президент говорив також про повільний, але постійний поступ у його закордонній політиці, програмі контролі над озброєнням, а також програмі переозброєння.

„Мир — це прекрасне слово, але його вживають вільно, часом навіть зловживають", — заявив Президент конвенції. „Ті, хто зловживає ним, займаються сучасною демагогією і театральністю".

„Членами правдивого руху за мир — правдивими творцями миру — є люди подібні вам", — заявив президент Реґен, закликаючи членів Леґіону вимагати від Конґресу продовження фінансування системи ракет МХ.

Авдиторія в Сіетлі частинами і довготривалими оплесками вітала промову Президента. На вулиці в цей час група демонстрантів протестувала проти проведення маневрів у Центральній Америці. Після промови Президента учасники конвенції Леґіону зібралися на вулиці і організували патріотичну контрдемонстрацію зі співом американського національного гимну.

У своєму виступі Президент знову зобразив Совєтський Союз як ворожу непримириму силу світового розміру.

„Ми ще раз і ще раз переконалися, що лише спільна рішучість Заходу може принести відповідну чутливість Сходу", — заявив Президент.

Свою щирість Президент виявив у словах, повних свідомости і відповідальности за мир на землі: „Моє серце з тими, які йдуть в марші миру", додаючи, що він очолив би такі марші миру, якщо б він переконався, що це „дійсно послужило б мирові".

„Мир — це ціль, а не політика", — сказав Президент. „Ті, хто не розуміє цього, діють собі на шкоду".

„Невіл Чемберлен", британський прем'єр-міністер 50 років тому, „думав про мир як про неясну політику в 1930-их роках, і результат такого сприймання привів нас ближче до Другої світової війни", — підсумував президент Реґен.

Президент Р. Реґен у власній леґіонерській шапці під час виступу на конвенції Американського леґіону.

В Америці

БАРБАРА ГОНЕҐҐЕР, спеціяльний дорадник у справі жіночих організацій в ЗСА, зрезиґнувала з посту в Департаменті справедливости після того, як вона публічно виступила з письмовим закидом на адресу Адміністрації президента Рональда Реґена, що вона (Адміністрація) веде дискримінаційну політику у відношенні до жінок. Речники Адміністрації у Вашінґтоні і в Лос Анджелесі, де тепер перебуває Президент і багато членів його кабінету, стараються не прив'язувати великої уваги до резиґнації Б. Гонеґґер і не надавати їй великого розголосу. Висловлюючи жаль, що Гонеґґер була вражена деякими справами, які вона вважала покласти на папір і опублікувати у „Вашінґтон Пост", заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс заявив у Лос Анджелесі, що Президент був поінформований з опінією згаданого дорадника і що він підтримуватиме деякі заходи, щоб змінити в майбутньому ситуацію.

ОРҐАНІЗАТОРИ великого походу до Вашінґтону, який проходитиме під гаслом „Праця і свобода" хочуть досягнути три основні цілі: добитися прийняття законопроєкту про встановлення додаткового федерального свята на честь неґритянського борця за громадянські права Мартіна Лютера Кінґа, домогтись зменшення видатків на оборону ЗСА і перекинути ці фонди на соціяльні програми та домагатися зірвання торговельних зносин Америки з Південною Африкою. Очевидно, справа Ель Сальвадору і взагалі Центральної Америки є також у програмі виступів так званих борців за мир, які домагаються припинення всякої допомоги тамошньому урядові і переговорів з марксистськими партизанами підтримуваними Москвою, Кубою і Нікараґуа.

РЕЧНИКИ СТЕЙТОВОГО уряду в Тексасі заявили, що треба буде докласти посилених зусиль цивільних робітників і членів Національної ґвардії та місцевого населення, щоб назад привернути до нормального життя ті прибережні околиці, що їх навістив недавно ураґан „Алісія". Біля 200,000 будинків у колись люксусовій відпочинковій околиці все ще закриті для нормального руху, як також водні проїзди забиті всякими відпадками і поламаними човнами.

НІХТО, ВКЛЮЧНО ІЗ самим неґритянським пастором Джессі Джексоном, не думає серйозно про його евентуальну кандидатуру на президента з рамени Демократичної партії, але прізвище Джексона не сходить зі сторінок преси. Очевидно, розважніші неґритянські політичні діячі свідомі консеквенцій, якщо Джексон дійсно проголосив свою кандидатуру на президента. Про це думають також стратеги Демократичної партії, які на цьому найбільше потерпіли б, бо Демократична партія, особливо її ліберальні кандидати числять на велику кількість неґритянських голосів. Успішна реєстраційна акція Джексона і його політична активність насторожили речників обидвох американських політичних партій. Найбільше однак затурбований Волтер Мондейл, — кажуть спостерігачі, — бо він мусить дістати голоси чорного півдня, щоб бодай зрівнятись з республіканським кандидатом, без уваги на те, хто ним буде.

ОДИНАДЦЯТЬ ОСІБ загинуло в летунській катастрофі в околицях Сієтл, Вашінґтон. Військовий транспортний літак з 24-ма парашутистами на борті, розбився поблизу місцевости Тенвуд, біля 50 миль на північ від Сієтл. 15 осіб зуміли вискочити з літака ще перед розбиттям і вони щасливо осіли на землю. На запитання кореспондентів вони заявили, що не знають про причину катастрофи. Перші оглядини кусків літака спеціяльною військовою комісією вказують, що перед катастрофою в середині літака мусів вибухнути вогонь і тоді літак мусів знизитись на небезпечну віддаль до землі і вдарились об скелю гори.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1 25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1 25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

В. Репін — чий агент?

Політичні спостерігачі й аналітики ломлять собі голови і не можуть знайти відповіді на питання — хто властиво є Валерій Репін: дисидент, ,,зрадник батьківщини", агент Сі-Ай-Ей чи КҐБ?

Пресове агентство Ройтерса інформує, що Репін, представник фонду А. Солженіцина, з якого виплачувалось допомогу політичним в'язням, а зглядно їхнім родинам, вже другий раз признається публічно, що він був агентом американської Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей) і керував сіткою інформаторів, отримуючи за це платню від американців. Розмовляючи з кореспондентом тижневика ,,Советская Культура", він заявив, що вважає себе зрадником батьківщини і за жертву західньої провокації.

В травні ц. р. ленінґрадський суд визнав Репіна винним за зраду державних таємниць і тоді засудив його на два роки поправчих таборів. Вже тоді було видно, що советські органи КҐБ і судівництво поводяться з ним дуже лагідно, якщо взяти до уваги такий поважний закид як зрада батьківщини. Інших дисидентів, в тому Анатолія Щаранського, тільки за підозру співпраці з Сі-Ай-Ей, засуджено було на 13 років в'язниці. Засуд нібито було зменшено після того, як Репін признався до вини і ,,перепросив" суд за доконані ним діла.

Швайцарська газета ,,Ді Ноє Цюріхер Цайтунґ" після процесу над В. Репіном писала, що допомоговий фонд постав з ініціятиви письменника А. Солженіцина і всі гонорари за його книжку ,,Архіпелаґ ҐУЛаґ" були скеровувані до цього фонду. Репін, щоб дискредитувати шляхетну ціль фонду, заявив на суді і тепер повторює у зустрічах з кореспондентами, що фонд є частиною фінансових засобів, що ними оперує на території Советського Союзу Сі-Ай-Ей, займаючись, очевидно, шпигунською роботою в користь ЗСА. Більше того, у покаянні Репіна говориться, що гроші на оплату інформаторів він отримував від високих урядників американської амбасади в Москві і консуляту в Ленінґраді. З цією ревеляцією він виступив під час процесу, а тепер повторив її у розмові з кореспондентом ,,Советської Культури".

Немає сумніву, що часте повторювання злісних і видуманих в КҐБ інсинуацій в сторону Сі-Ай-Ей є одним з елементів розпутаної останньо в комуно-московській імперії кампанії, зверненої проти З'єднаних Стейтів Америки в загальному і президента Роналда Реґена та його політики зокрема. Советські засоби масової інформації безнастанно повторюють і втовкмачують своїм громадянам про загрозу для СССР зі сторони Америки і Заходу взагалі і про шкідливу шпигунську працю американських розвідчих органів. В. Репіна КҐБ використало як пішака для промоції цієї антизахідньої кампанії, метою якої є в першу чергу скомпромітувати політику Адміністрації Р. Реґена напередодні нових президентських виборів в 1984 році.

Михайло Кучер

ЛЕНІН ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ

I.

Останній рік діяльности Леніна був для нього найтяжчим. Він попав у залежність від тих людей, яких звик вести. Тут мав місце так званий психологічний реванш: ,,в минулому ти нас висміював і ставив на коліна, тепер покутуй". Минулі співробітники Леніна позбавили його підтримки за його вважання себе непомильним, за його бажання влади кожною ціною, за його непостійність у відношеннях.

Місце мала загальна зрада Леніна у 1922-23 роках: Ленін в очах своїх близьких співробітників втратив авреолю непомильности вождя, якого не можна замінити. Співробітники Леніна бачили його фізичне і умове згасання, викликане особливо отруєною кулею, якою його поранила в невдалому замахові на його життя есерка, член жидівської організації Бунд, Каплан. А він власні невдачі записував на рахунок недолугости виконавців його наказів. Обидві сторони до певної міри не помилялися.

Ленін залізною рукою вів свою партію до влади. Він вмів нищити, провокувати, зневажати, маневрувати, шукати тактичної перемоги. Ленін вмів перемагати тоді і там, де його співробітники не сподівалися перемоги. Його співробітники також не сумнівалися в його умінні будувати. І тут вони помилилися: після стратегічної перемоги, опинившись у керма величезної країни, Ленін захитався під вагою страшної влади, бо тієї ваги він не сподівався і не витримав.

Клясики марксизму, як Маркс і Енгельс, самі не знали, що зробити з владою після її отримання, і тому не могли дати порад своєму вірному учневі; Ленін же був переконаний, що знає таємницю влади, знає як керувати — і вчасно корегувати. Радикалізм мислення та однобічний детермінізм не позволили Ленінові міркувати і поступати інакше. Ленін вірив, що в засаді рішення величезних завдань можливе. Але з другого боку — він таких рішень знайти не міг. Йому бракує дихання від нерозуміння того, що власне треба негайно зробити; він не розуміє того, що сталося в країні після перемоги. Ленін опинився в лябіринті і відчув, що державний корабель ось-ось попливе по течії, по інерції, без керма. І цей ,,державний корабель" не погоджувався з Леніном.

На Леніна навалилося завдання, яке в значно менших маштабах він вирішував радикальним способом. І ось доля йому судила пливти проти течії вже за перемоги. НЕП — нова економічна політика — мала спасти партію на краю економічної безодні; але ця політика вийшла з-під контролі. Ленін новою економічною політикою викликав на поверхню сили, загнані у підпілля революцією, і ці сили виявилися занадто деструктивні для Ленінового плянування.

Ленін потрапив у паніку: від країни, знищеної семилітньою війною, від керівництва він вимагав: щомісячних повідомлень про розподіл харчів державою; щомісячних відомостей від підприємств, які переведено на колективне постачання; відомостей, скільки здобуто найважливіших продуктів; повідомлень про видобуток палива і розподіл його; щомісячних відомостей про товарообмін, і вимагав багато інших паперових звітів. Ленін такі відомості отримував, вони лежали на його столі, але не давали уявлення про те, що діється поза паперовими відомостями. А Ленін хотів знати все.

Ще так недавно Ленін називав Спенсера ,,вченим дурником", але власне той ,,дурник" попереджував про величезні клопоти соціялізму після перемоги.

Ленін вмів майстерно лаятися і зневажати. Для нього Бернштейн — ренеґат і опортуніст, Каутський — парляментарний кретин, Струве — Юда. Всіх їх гуртом Ленін обвинуватив у нерозумінні Маркса.

Вільну торгівлю та ініціятиву знищено. А співробітники Леніна вирахували, що для того, аби дати деталізований оптимальний плян, скажімо, двох тисяч об'єктів, потрібно 35 тисяч років безперервної роботи. Виглядало це на анекдот, але так справді було (тоді ще не знали компюторів).

Ленін все глибше тонув у розпачі і вигукував: Не так трактуєте тему. Нудить від загальних фраз. Це бюрократизм. — Або: декрети дуже сумне явище. Ми їх підписуємо, хутко забуваємо, і ніхто їх не виконує. Отже ,,за все лихо в країні винна бюрократія".

Доля гірко закпила з Леніна. Він сам завжди вживав загальні фрази і видавав безконечні декрети. І він прийшов до трагічного висновку, що уся справа управління приймає недійсний, фантастичний характер.

У квітні 1922 року Ленін був вже хворий і взяв відпустку. І тут зовсім непослідовно наказав співробітникам виконати все те, чого вони не могли виконати разом з ним. Якби співробітники Леніна старались виконати усі завдання, — вони мали б працювати 48 годин на добу. Ось вам ,,реалізм" мислення Леніна. Його одверто висміював Троцький-Бернштейн.

Ленін почав розуміти своє безсилля — управління країною висмикувалося з його рук. Він був у відчаї: ,,Наша проклята бюрократична глупота, наша чиновницька сволота, яка завжди чекає наказу згори... Система комуністичних дурнів, які мають владу, але не знають, що з нею робити... Я ще не втратив надії, що колись їх за це заслужено повісять" (Ленін, том 29, стор. 415, документ ч. 207).

(Продовження буде)

Омелян Плешкевич

УКРАЇНСЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ В КРАЇНАХ ПОСЕЛЕННЯ

,,Тайна успіху кооперативного руху в минулому і тепер криється в тому, що він свою дію базував і базує на засадах християнської етики і моралі. Моральною силою кооперації є те, що вона в господарське життя пробує внести елементи миру і співпраці між людьми"... (Андрій Качор).

Залишаючи Галичину, залишили ми знаменито розбудовану кооперацію, яка з 3,000 низових кооператив, з повітовими і окружними союзами, українбанками, з трьома крайовими цантралями під проводом Ревізійного Союзу Українських Кооператив, мала своє дуже видне місце на світовому господарському ринку.

Невмирущі принципи співпраці Церкви і кооперації, зроджені в Україні, перенеслись в країни поселення всюди там, де лише живе українська спільнота. В цих країнах заіснували специфічні обставини в укладі так політичних, як і економічних сил, в переоцінці вартостей при дальшому великому розвитку технології та рівночасно при помітному упадку духових та суспільних вартостей.

У нашому внутрішньому житті крайові кооперативні централі зі Світовим Конгресом Вільних Українців вкладають багато труду в справу консолідації наших сил, помимо виникаючих суперечностей і непорозумінь.

Це тільки загальна характеристика того тла, на якому працює і розвивається українська кооперація. Українську кооперацію очолюють крайові централі: в Канаді — Українська Кооперативна Рада (УКРК), в ЗСА — Централя Українських Кооператив Америки (ЦУКА), в Австралії — Рада Українських Кооператив Австралії (РУКА) і в Арґентині — Кооперативна Рада. Координаційним і об'єднуючим центром світової кооперації є Українська Світова Кооперативна Рада (УСКР), осідок якої тепер в ЗСА, в Чикаґо.

Необхідним елементом розвитку українського кооперативного руху є ріст членства. Охоплення українського елементу в рядах української кооперації — це одна із найважливіших підстав осягів в майбутньому нашої кооперації; процес здобування довір'я — своїх до своїх — є дуже складний.

Незадовільний відсоток членства ми бачимо не тільки в кооперації, але і в усіх наших організаціях і установах. Яким великим капіталом розпоряджала б наша кооперація, якщо б бодай 40 відсотків нашої спільноти була в рядах кооперації? В міру збільшення членства росте і капітал. Нагромадження членського капіталу становить матеріяльну базу. Вона — ця матеріяльна база — потрібна суспільству в розвитку культури, науки, Церкви, а зокрема організаціям молоді. Як далеко зміцнює кооперація економічну базу, вказують слідуючі звітування наших кооператив, сперті на різних білянсах 1982 року.

В Канаді — діє 35 кооператив, які разом нараховують 54,514 членів і 305 мільйонів дол. оборотового капіталу, ульокованого членами в позичках, — 202 міл. це є 66.3 %. Оборотовий капітал збільшився на суму 35 мільйонів — це 13. 3%.

В ЗСА — діє 34 кооперативи, які на 31-го грудня 1982 року мають 220 мільйонів оборотового капіталу. Позички виказують суму 110 мільйонів дол. — це є 49 відсотків. Оборотовий капітал в 1982 році збільшився на суму 29 мільйонів дол, або 15,5 відсотка.

Австралія — там діє сім кооператив: в Мальборні кредитова ,,Дністер", будівельна ,,Одеса", торговельна ,,Поступ"; в Сиднеї є дві кредитові кооперативи — ,,Карпати" і ,,Дніпро", — в Аделяйді існує кредитова ,,Говерля", а в Перті кредитова ,,Калина". Усі сім кооператив мають разом 8,024 членів; оборотового капіталу 31 мільйон долярів, в тому капітал кредитових кооператив виносить 24 мільйони дол. Торговельна і будівельна кооперативи мають 7 мільйонів оборотового капіталу; позички кредитових в сумі 19 мільйонів дол у відношенні до капіталу кредитових кооператив виказують 24 мільйони дол. — 78%. Капітал збільшився на 6 мільйонів дол. — це є 21,9 відсотка.

В Австралії на увагу заслуговує пропорційно велике скооперування членства, біля 50 відсотків, яке є вислідом співпраці кооператив з усіма організаціями і установами, головно з церковною ієрархією.

Арґентина — тут діє дві кредитові кооперативи: ,,Відродження" і ,,Фортуна", обидві в Буенос Айресі. Кооператива ,,Відродження" має дві філії в Бернандо і в Місіонес. В Арґентині кооперація в дошкульний спосіб відчуває поважні економічні проблеми. Сума білянсова виказує 3 мільйони дол. по курсі з дня 31-го грудня 1982 року, що дорівнює 50,000 пезів за 1 го доляра. Від 1-го червня 1983 року переведено стабільність пезів у слідуючому відношенні: 10 пезів дорівнює 1-му дол.

Разом у чотирьох згаданих країнах світу Українська Кооперативна Рада об'єднує 81 кооперативу, враховуючи також і торговельну ,,Самодопомогу"

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Автомобіль майбутнього

Коли в травні 1885 року 34-річний німецький винахідник Карл Бенц задемонстрував на вулицях Мангайму свій винахід — триколесний автомобіль, що їхав з ,,шаленою" швидкістю 14 миль на годину, ніхто не сподівався, що він за короткий час підкорить цілий світ та стане необхідним засобом льокомоції для більшости людей Західнього світу.

За два роки автомобілеві сповниться 100 років життя, але він, у противагу предбаченням усіх доморослих футорологів і віщунів майбутности, не думає сходити зі сцени та кінчати свою блискучу кар'єру в цьому сторіччі.

Хоч в останній декаді в житті автомобіля виникла ціла низка проблем, таких, як занечищення довкілля, велика кількість нещасливих випадків і непомірний зріст коштів пального, що зумовили радикальну зміну в доцьогочасній конструкції авта з метою поєднати його безпеку та вигоду їзди з кращою видайністю пального, але в основі тип автомобіля, придуманого Карлом Бенцом, з електричним запалом, диференціялом і водним охолодженням рушія не тільки залишився без великих змін, але, виглядає, що автомобіль 2000-го року та дальших років наступного століття буде для нас і надалі популярним і конечним засобом льокомоції.

Згідно з найновішими відомостями, конструкційні бюра найбільших автомобільних фабрик Европи вже багато років працюють над новими моделями автомобілів майбутности.

Протилежно до загальної опінії, майбутні автомобілі будуть більші, вигідніші, безпечніші та більш видайні за сьогочасні авта. Як відомо, збільшення швидкости автомобіля можна осягнути збільшенням потужности рушія. Але збільшення швидкости автомобіля збільшує також багатократно опір повітря, а у висліді зужиття пального. Щоб зробити автомобіль видайним при більшій швидкості їзди, конструктори намагаються зменшити опір повітря через сплощення чолових поверхень автомобіля. В той спосіб вони сподіваються збільшити видайність пального на 15 відсотків. Дальше збільшення видайности пального конструктори хочуть осягнути зменшенням тягару автомобіля. Згідно з обчисленням, зменшення тягару на 100 кілограмів збільшує видайність пального на п'ять відсотків.

А тепер питання: що принесе нам 2,000-ий рік? Рік цей буде позначений вторгненням електроніки в дію автомобіля для наснажування циліндрів рушія пальним, стернування автоматичної трансмісії, реґулювання температури циліндрів, віднотовування зужиття пального, контролі змащування автомобіля тощо. Крім цього, автомобіль буде устаткований протибльокувальною системою гальм, автоматичним показником тиску в колесах і різними удогідненнями, такими, як радіо, телевізія (для пасажирів), автоматична контроля температури, рефриджерейтор, сильніша конструкція надвіззя по стороні автовода, догідніше укладання поясів безпеки та догідніше сидіння для автовода з можливістю вільної зміни його позиції.

Якщо мова йде про погін автомобілів — то слід рахуватися з можливістю приходу доби ротаційних рушіїв Ванкеля, електричних гібридних рушіїв або високотискових рушіїв внутрішнього згоряння. Не виключений також прихід поодиноких або подвійних реґульованих рушіїв, поємности 1,300 кубічних сантиметрів, придатних головно на великі віддалі їзди. Деякі з цих поліпшень і нововведень — це справа найближчих років.

Гібридні рушії — це комбінація бензинового та електричного рушіїв, що працюють назміну, при чому бензиновий рушій, крім погону автомобіля, наснажує кожночасно зужиті батерії електричного рушія.

Ця гібридна комбінація електричного рушія та рушія внутрішнього згоряння не тільки знизить кошти їзди автомобілем, але розв'яже також проблему використання електричного автомобіля в подорожах на довгі відстані. До речі, кожночасне включування поодиноких рушіїв тієї гібридної комбінації відбуватиметься автоматично без співдії автовода.

На думку шефа дослідчого бюра фірми Даймер-Бенц проф. Вернера Брайтшвердта, сьогодні не більше як 33 відсотки власників автомобілів вживають їх для продовжування на довші віддалі, ніж 500 кілометрів. В 2,000 році кількість аматорів таких далеких подорожей зросте на 45 відсотків. У загальному, люди схочуть їхати швидше, вигідніше та безпечніше.

Практика виявила, що покупець не одержує нічого задармо. За кожне поліпшення він мусить заплатити. Маючи те на увазі, продуценти будуть впроваджувати удосконалення не всі нараз в одному році, але поступово, бо це менше буде відчутне покупцям автомобілів.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції ,,Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Василій Ґлазков

ГОЛОД ТРИДЦЯТИХ РОКІВ В СССР

(,,Новое русское слово", 24-го і 26-го грудня 1982).

I.

50 років тому на території України, а особливо Дону і Кубані, був організований советською владою штучний голод, жертвами якого стали понад 10 мільйонів людей. Про це свідчить багато документів, а також дослідження і аналізи Інституту вивчення СССР в Мюнхені, який у 1958 році видав англійською мовою книгу ,,Народовбивство в СССР".

У 1932-33 роках голод набув небачених досі розмірів, котрі в десятки разів перевищують число жертв атомової бомби, скинутої вкінці Другої світової війни на місто Гірошіму в Японії. П'ятдесятиріччя цього страхітливого злочину тоталітарного режиму не можна не відзначити, а разом з тим не можна не пошанувати пам'яті жертв цього голоду, про який Червона Москва старанно замовчує, викреслюючи його з історії ,,досягнень комунізму". За цей час виросло вже два покоління, які нічого не знають про нечуваний розміром голод, але історія не повинна забувати про нього.

Слід підкреслити, що советська влада всіма способами скриває і перший голод в СССР, котрий охопив у 1921-1922 роках Поволжя, північний Дон та північносхідню частину України і спричинився до загибелі п'яти-шести мільйонів людей. Скривають вожді большевизму і участь в боротьбі з цим голодом американського добродійного товариства ІРА, яке спасло мільйони людей від неминучої смерти. ІРА безплатно давала голодуючим продукти харчування, одяг, медичне обслуговування, витративши на це сотні мільйонів долярів, про що свідчить видана Ґуверівським інститутом у Каліфорнії документальна книга ,,Ґувер і допомога голодуючим у Советській Росії".

Голод 1921-1922 років можна в якійсь мірі пояснити наслідком Першої світової війни, громадянської і національно-визвольних війн, революційною розрухою, поганим урожаєм, безжалісною конфіскацією продуктів харчування так званими ,,продовольчими загонами", нарешті, надзвичайно великим ,,продподатком". Жертвами цього голоду були п'ять мільйонів людей — за даними відомого професора Сергія Прокоповича, наведеними у його праці ,,Народне господарство СССР", або шість мільйонів, як вказано в книзі Вільяма Чемберлена ,,Залізні роки Росії".

Голод 1932-1933 років був зовсім іншої природи. Він був свідомо, пляномірно організований советською владою після наполегливої, послідовної, що тривала понад п'ять років, боротьби проти хліборобів з метою зломити їх опір владі і ,,суцільній колективізації" сільських господарств, яку вона проводила драконівськими методами; про це яскраво свідчить М. А. Краєв у своїй праці ,,Перемога колгоспного ладу в СССР".

Але скрити дані про штучно створений голод 1932-1933 років неможливо. Хоча у Советському Союзі все, що відноситься до цього голоду, сховано у секретних архівах та сховищах, але на Заході є багато даних у працях, що описують цей большевицький злочин.

Не зважаючи на встановлення советської влади на Україні, на Дону і Кубані, населення продовжувало ставитися вороже до неї як до чужої і неприйнятної. Вважається, що на Україні 65 відсотків населення було проти цієї влади. 30 відсотків були настроєні невтрально і пасивно і лише 5 відсотків було прихильниками большевиків. Це були переважно бідняки, невдачники в житті, (не-українці. — прим. перекладача) і комуністи. На Дону і Кубані 84 відсотки були проти советської влади. 15 відсотків трималися невтрально і пасивно, активні прихильники влади становили тільки 1 відсоток. Це були комуністи, колишні червоні партизани і гірка біднота. Таким чином, керівники большевизму у боротьбі проти хліборобського населення переслідували як політичні так і економічні цілі.

Характерно, що політику колективізації сільського господарства придумав не Сталін, а Троцький, але після ліквідації опозиції Сталін став необмеженим вождем і безцеремонно прийняв аграрну політику Троцького і став найжорстокішими методами проводити її в життя.

Широка підготовка до колективізації сільського господарства почалася в останні роки НЕП-у з допомогою строго засекреченого пляну, розісланого земельним органам. Вся територія Советського Союзу була поділена на зони із зазначенням, яка зона в якому порядку повинна почати колективізацію і коли її потрібно закінчити. В першу чергу були включені Дон і Кубань, потім Україна. На Дону і Кубані колективізація повинна була закінчитися не пізніше кінця 1931 року, а на Україні — до кінця 1932 року. Спочатку вона повинна була носити характер ,,добровільної", що було зазначено в рішеннях 15-го з'їзду ВКП(б), прийнятих у грудні 1927 року. Але у вказівках про проведення колективізації вже не говориться про ,,добровільний" її характер. На протязі перших років колективізація не дала очікуваних владою результатів: на початку 1929 року вдалося включити до колгоспів всього лише 4,3 відсотка селянських господарств.

Сталін приступив до колективізації сільського господарства саме на Україні і Козачих Землях, бо вони вважалися житницею всієї царської Росії і кормили не лише її, але ще й давали залишки зерна для вивозу за кордон. Такими їх вважали і за межами Росії. Як тільки весною випадали дощі на Україні і Козачих Землях, на світовій біржі збіжжя в Чикаґо падали ціни на збіжжя і зернові продукти. І це мало місце тоді, коли не було теперішньої високої механізації робіт сільського господарства, не було потужних тракторів і комбайнів. Тепер же на полях СССР сотні тисяч тракторів, комбайнів і найновіших землеробних знарядь, але Советський Союз уже багато років не в силі прохарчувати своє населення і повинен щорічно купувати у капіталістичного Заходу десятки мільйонів тонн збіжжя, виплачуючи за нього твердою валютою, а не советськими рублями...

Після закінчення громадянської війни советська влада поділила сільське населення на три категорії: куркулів, тобто заможних хліборобів; середняків і бідноту. У своїй роботі серед хліборобів влада робила ставку на бідноту, всіляко намагаючись зробити її активною і продуктивною для проведення своєї сільсько-господарської політики: заохочувала різні колективні господарства, надавала їй пільги, сільсько-господарські машини, довготермінові кредити тощо. Таким чином були створені комуни, сільсько-господарські артілі і товариства загального обробітку землі — ТОЗ. Цим комунам, артілям, товариствам советська влада передавала і майно, конфісковане після ліквідації ,,ворогів народу", інакше кажучи — її політичних противників.

Але ці починання не оправдалися, бо в комунах і товариствах не було людей з господарським досвідом, трудової дисципліни і порядку, належного керівництва. В них панувало безділля і шкурництво.

Наступ советської влади і розгром сільського господарства почалися вже з перших місяців 1927 року, коли була оголошена чистка місцевої адміністрації, починаючи з хуторів, сіл, станиць та районів і закінчуючи областями та краями. Під приводом ,,буржуазного націоналізму", зв'язку з ,,ворогами народу" або з родиною за кордоном звільняли з праці землемірів, агрономів, геологів, інженерів, механіків, замінюючи їх своїми ставлениками, переведеними переважно з центральних областей Советського Союзу. Одночасно заарештовували амнестованих перед тим учасників боротьби проти большевиків, осіб, що користувалися довір'ям і впливом серед місцевого населення, щоб попередити можливі виступи проти советської влади і залишити його (населення) без керівництва.

16-й з'їзд ВКП(б), що відбувся в квітні 1929 року, оголосив про масову колективізацію сільського господарства. Але і найсуворіші заходи, вжиті для розкуркулювання власників заможних господарств, рівно ж як і для притягнення до колгоспу середняка, не дали очікуваних результатів. Сталін оголосив у газеті ,,Правда" 27 грудня 1929 року про ,,ліквідацію куркулів як кляси на базі суцільної колективізації". Скликаний 5-го січня 1930 року пленум Центрального Комітету ВКП(б) в поспішному порядку прийняв ,,Постанову про темпи колективізації і заходи допомоги держави колгоспному господарству".

Червона Москва дала вказівки про те, що при здійсненні колективізації місцева влада повинна спиратися на комуністичний актив і бідноту, а особливо на ҐПУ і міліцію. Але, враховуючи наявність дуже малого відсотку комуністичного активу серед населення України, Дону і Кубані, в ударному порядку було проведено набір перевірених робітників-комуністів, матросів і колишніх червоноармійців, які воювали на козачому фронті.

(Продовження буде)

Фортепіянова Студія в Клівленді

Вже 12 років існує в Клівленді фортепіянова Студія проф. Ірени Заячківської-Гаврилюк. За той час Студія придбала немало піяністів, які виявляють охоту до студій в ділянці музики. Окремо слід відмітити багато акомпаньяторів, які вийшли з нашої Студії.

Кожного року Студія підготовляє учнів до піврічного іспиту, а згодом підготовка йде до кінцевих іспитів та річного речиталю, на підставі яких учні одержують оцінки і свідоцтва.

24-го червня ц.р. в залі парафії Святої Покрови брали участь у речиталі такі учні: Тарас Рожа, Микола Рожа, Тереса Рожа, Андрій Панчишин, Річард Розе, Таня Василина, Наталя Панчишин, Кароля Ліс, Володимир Гончаренко, Ліда Гончаренко, Катя Розе, Лєна Василина, Адріянна Небеш, Марта Лис, Галя Палка, Надія Заруба, Емі Додіґ, Надія Палка і Памела Додіґ.

У першій частині мило було подивляти маленьких піяністів, котрі вправно і з чуттям, своїми маленькими пальчиками виконували сольо, дуети і тріо. В другій частині грали учні середніх років. У виконанні музичних творів звернули на себе увагу Катя Розе, Лєна Василина і Ліда Гончаренко. В третій частині виступали заавансовані, видно було в усіх виконавців солідну працю.

Найбільше признання належить Надії Зарубі, щодо її техніки, зрозуміння творів і виконання, за що вона дістала від гостей найбільше оплесків і похвал.

Слід відмітити тут відданість керівника студії, довголітнього педагога-піяністки проф. Ірени Заячківської-Гаврилюк, яка всеціло жертвує свій труд для того, щоб дати нашій молоді музичну освіту й відкрити їм двері у світ клясичної музики.

Крім клясичної музики проф. Заячківська-Гаврилюк вливає в душі молодих піяністів любов до українських композиторів й української пісні. Тому батьківський комітет щиро дякує проф. І. Заячківській-Гаврилюк за її жертвенню працю протягом цих 12 років.

Батьківський комітет

ВІЙСЬКОВИЙ ЛІДЕР Сурінаму полковник Дезі Бутерсе повідомив, що його прокубинський уряд почне масове політичне навчання для підтримки нової політичної партії, яка буде проголошена в річницю незалежности Сурінаму від Голляндії. Нова політична організація „Новий об'єднаний рух" буде офіційно проголошена в день незалежности 25-го листопада.

Виставка картин М. Мороза на Союзівці

Маєстро М. Мороз під час своєї мистецької виставки
(*фото Ореся Шанушевська*)

Любителі образотворчого мистецтва, а зокрема звеличники творчости Михайла Морозова, мали нагоду оглянути 14-го серпня ц.р. в великій залі „Веселки" на Союзівці чудові картини нашого передового мистця. Це вже п'ята з черги його виставка на чарівній оселі УНСоюзу.

Цим разом Михайло Мороз показав десять картин; два осінні краєвиди з Кетскильських гір, повну експресії в модерному стилі ріку Колорадо, гору Монте Каво (город ОО. Студитів в Італії), море в Пуерто Ріко, Акрополь і Атос у Греції, калину, півонії і весняний краєвид. Майже всі картини великого формату. Краса кольориту, безпосередність, досконалість виконання і душевна виразистість полонили серця глядачів. Кожна роз привіз з Космача свою вигріту щирою любов'ю його картина—це окремий світ.

Мистець кругло 20 років (1925-1945) творив на лоні незглибинної краси Гуцульщини, у центрі її божественного чару—Космачі. І хоч з того часу проминуло багато літ, і хоч в наслідок воєнних дій біля 800 картин пропали, серце мистця ще й досі в полоні тієї неперевершеної краси, воно вірне тій незрушимій „першій любові". В своїй творчості навіть гантерським горам мистець добавляє теплоту і чар рідних йому українських гір і потоків.

Недарма Микола Бутович писав: „Михайло Мосвого горіючого серця паліт ру живих пульсуючих кольо рів і тим стає другим кольористом, поруч свого професора О. Новаківського".

Після виставки картин Михайла Мороза в галерії „Ми і світ" в Торонто в 1964 році. ред. І.Кедрин сказав: „Сила творів Михайла Мороза в його динамізмі, в сполученні могутнього розмаху з таємничістю і загадковістю... Не може бути двох думок, що М.Мороз належить до великих і найбільших. Як кольорист, як пейзажист, як безперервний шукач щораз нових розв'язок тієї самої мистецької проблеми... Він—побіч Олекси Грищенка—є найкращим нашим відтворювачем однаково спінених хвиль океану, як і спокійного плеса озера.. Він не дає етюдів з природи, а повну природу у найбільш барвистій шаті... Кожний його образ є передуманим твором... Він студіює природу, коли стає її малювати, а коли з того самого краєвиду створює кілька образів, то кожний з них інший, інакше бачений, інакше розв'язуваний".

Приятель і також колишній учень О. Новаківського, В. Гаврилюк, стверджує: „Вітальність і естетизм—дві характеристики творчости і мистецтва Михайла Мороза... Годиться відмітити, що мистець М.Мороз не міняв, відколи ми його знаємо, свого творчого режиму і досі залишився вірним своїй юній творчій філософії".

„Коли мова про Мороза,- сказав мистець Богдан Певний,—то він і імпресіоніст, бо його хвилює соняшний простір, і експресіоніст, бо стиль його—це динамічне передавання глибини внутрішніх переживань, а можливо. й абстракціоніст, бо у нього знаходимо часто, як предмет губиться у грі буйних мазків, далеких від бачених в природі предметів"..., але „підвести Морозове мистецтво під одне з окреслених понять, sклясифікувати його, як представника однієї із західньоевропейських течій, означало б позбавити його всякої ролі у розвитку українського мистецтва, шлях якого стелиться не завжди тими самими паралелями, що шлях мистецтва Заходу..." „Для нас,—заключає мистець Богдан Певний,—він є співцем українського вітаїзму, подібним до Павла Тичини у нашій літературі".

А. Малюца схарактеризував мистця М.Мороза так: „Виразистий та інтенсивний кольорист, ніколи не переступає крайніх меж, які ставить йому власний багатий смак. Суґестивна сила його картин така, що більшість глядачів і критиків сприймає їх як вираз буйної натури, і не зауважує його культури в найбільше клясичних композиційних укладах краєвидів".

Д-р Богдан Стебельський стверджує: „В особі Михайла Мороза українське мистецтво має визначного представника, що заступає одну з галузей широкого різностилевого вислову багатої української духовости наших часів. В історії українського образотворчого мистецтва Мороз здобув вправне місце, яке залишиться і показуватиме напрямні розвитку українського мистецтва у двадцятому столітті".

На закінчення послухаймо, що каже про себе сам мистець Михайло Мороз: „Природа—джерело краси і мистецтва. Тут треба тільки таланту і праці. Великої невсипущої праці. Під поняттям праці я не розумію самої механіки, оформленої окресленим часом і терпеливістю. Я розумію це все як своєрідну зустріч двох стихій. Зустріч природи мистця-дитини з природою землі-матері. Є великий, ніякими поняттями неохоплений зв'язок між речами в природі та душею. Його не можна окреслити якимись певними законами, формулами чи правами. Його можна тільки вичувати, неповторно переживати, як переживається екстазу музики..."

Нам, любителям творчости Михайла Мороза, хочеться висловити подяку за ті гарні переживання, які родяться і наповнюють серця, оглядаючи його картини. Хай же доля буде йому ласкавою і дозволить ще довго „неповторно переживати екстазу" його чарівної малярської музики.

Вкінці наші вислови вдячности „Союзівці" за те, що дає можливість мистцям запрезентувати себе нашій культурній публіці.

Є. К.

Історичний день українців Бостону

Після посвячення стоять (зліва): президент Кредитівки д-р Іван Дідюк, отець декан Петро Огірко, протоієрей о. Микола Невмержицький, перший заступник президента Василь Миґован; коло нього довголітній директор Дмитро Хрумяк; другий заступник президента Дмитро Ґалонзка, ззаду стоять (зліва): скарбник Кредитівки Володимир Федорів, довголітній директор Володимир Гетьманський.

Неділя, 31-го липня 1983 року, буде записана в історії української громади в Бостоні і околиці. Цієї неділі відбулося посвячення, благословення та відкриття сталого приміщення Української Братської Федеральної Кредитової Кооперативи в Бостоні. Наша Кредитова Кооператива, що існує вже восьмий рік, з майном, що доходить до двох мільйонів долярів, до сьогодні не мала постійного приміщення, і тому неможливо було якнайкраще обслужити своїх членів.

Завдяки зрозумінню нашого Церковного комітету і церковних властей, відсьогодні наша Кредитова Кооперація буде мате своє власне приміщення в домі Парафії Української Католицької Церкви в Бостоні, що уможливить давати найліпшу обслугу для своїх членів та бути гордим, що ми, українці міста Бостону і околиці, маємо також свій власний український банк.

По відправі Святих Літургій в обох українських церквах, католицькій і православній, парохіяни, без огляду, чи вони є членами Кредитівки, чи ні, зійшлися численно до дому, де буде приміщена Кредитівка, щоб бути на відкритті, посвяченні і благословенні постійної домівки нашої Української Братської Федеральної Кредитової Кооперативи в Бостоні.

При великій кількості українців міста Бостону і околиці, привітав присутніх і відкрив свято ініціятор, основник і президент Кредитової Кооперативи д-р Іван Дідюк. Перед дверми Кредитової Кооперативи по обох боках тримали синьожовту стрічку два заслужені кооператори і громадські діячі—мґр Роман Федорів і Степан Седлярчук. Перетяв стрічку президент кредитівки д-р І. Дідюк, а отці обох українських церков, отець декан Петро Огірко і отець протоієрей Микола Невмержицький, виконали молитовне посвячення і благословення дому Кредитової Кооперативи. На пропозицію о. декана П. Огірка проспівано многоліття основникам, членам Дирекції і всім членам Кредитівки.

Після посвячення і благословення домівки відбулося спільне прийняття і пікнік, котрий тривав до вечора. Всі члени і гості Кредитівки мали нагоду провести в дружній атмосфері цілу неділю.

Я, як президент Кредитівки в Бостоні складаю велику подяку нашому Єпископові Стемфордської Дієцезії Владиці Василеві Лостиному за його зрозуміння і благословлення нашої Кредитівки, дякуючи нашим отцям парохам, отцеві декановi Петрові Огіркові та отцеві протоієреєві Миколі Невмержицькому за посвячення Кредитівки. Дякую також усім тим, що причинилися до звеличення цього великого небуденного свята.

Дирекція зробила все, що могла, щоб поставити нашу Кредитівку на високий рівень. Як у майбутньому розвиватиметься Кредитівка, буде залежати від українців Бостону й околиці. Ми прохаємо всіх стати членами та вкладати всі свої ощадности в нашій Кредитівці. Кредитівка, щоб існувати та розвиватися мусить мати практикуючих членів.

Наша мета є—мати п'ять мільйонів долярів до часу, коли святкуватимемо десятиліття існування нашої Кредитівки. Віримо, що при добрій волі громади і Божій помочі нам це вдасться зробити.

Д-р Іван Дідюк

В 50-ЛІТТЯ ЖАХЛИВОЇ ТРАГЕДІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Список ч. 11/83

Пожертви на спеціяльний проєкт ФКУ: підготовку та публікацію наукових праць про трагічний, штучно створений Москвою Голод в Україні 1933 року.

$1,500 — Іван Ґулич.

По $1,000 — В. Іркліевський (НМ), Олександер і Марія Крайчик, Зоя і д-р Олександер Фурда.

$900 — Юрій Личковський.

По $500 — Павло і Марія Гарматій, Петро і Людмила Доброноженко, Осип і Марія Сохор.

$300 — Ольга Паль.

По $250 — Богдан і Марія Дейчаківські, Борис Дурбак, Олег Ґелемей, мґр. Іван Козій, Лідія і д-р Роман Смик.

$225 — Микола і Люба Кобрин.

$200 — Осип Бережницький.

По $150 — Марія і Орест Бойчук, Петро Бродич, Анмастазія Соколовська.

$140 — Андрій і Любов Маринюки.

$125 — Махайло Гузій.

$122.30 — Григорій Фіп.

$120 — Стенлі і Ольга Бойчук.

По $100 — Михайло і Людмила Андрийович, Теофіля і Богдан Артимишин, Віктор Балабан, д-р Лев Бемко, Анна і Петро Болонні, Анна Ваглай, О. Возьний, Осип й Іванна Ворик, д-р Орест Городиський, д-р Лев і Лінда Григорчуки, Епіфан Гриньків, о. Казимир Грицина, Петро і Франціс Гуменюк, Ольга й Іван Гута, Т. Ґордон, Михайло і Оксана Данилик, Іван і Анна Дідич, Гелен і Мирон Добридень, д-р Семен Дорощак, Ярослав і Ольга Дужі, Григор і Джон Івашко, Мирон і Анна Івашко, Анна і Антін Качали, Осип і Люба Кладко, Ольга і Михайло Ковальчук, Леонтій Копровський, д-р Наталія і д-р Іван Коропецькі, д-р Зенон і Марія Коссак, Іван і Станислава Кровіцькі, Ада Кулик, Василь Купик, Мирослав і Олена Куцик, Роман і Леся Луцькі, Анна Маркович, Марія Ґерус-Мартюк, Анна і Богдан Микитин, Кузьма Миронович, Вікторія Новотна, Об'єднання Українців Керґонксону, Н. Й., Степан Олексів, Е. П., Роман і Ніна Пантчак, Дарія Пісецька, о. Августин Порсдько, Микола й Ірена Ракуш, В. і П. Різник, Родина Рітачки, д-р Іван Савеленко, Павло і Софія Серна, Сестрицтво при УКЦеркві в Бріджпорті, КТ., д-р Іван Смаль, проф. Ярослав Стеткевич, Марія Стефанишин, Студентська молодь при церкві св. Михаїла в Чері Гіл, Н. Дж., Євдокія Ступарик, СУА — 17-ий Відділ у Маямі ФЛ., СУА — 26-ий Відділ у Дітройті, МІ., СУА — 89 Відд. у Керґонксоні, Н.Й., Ігор Трипняк, Микола Трипняк, Наталія і д-р Павло Турули, Українсько-Американський Клюб — Гюстон, Тексас, Українсько-Американський Клюб в Маямі, ФЛ., Українська Кредитівка в Лос Анджелес, КА., УНСоюз — Відділ Сеньйорів, Юнійон, Н. Дж., Нестор Угера, Тамара Фаберовська, Євген і Ольга Филиповичі, ФКУ — Відділ у Лос Анджелес, КА., Церква Непорочного Зачаття — Ґамтрамк, МІ., Степан Е. Шонфельд.

$75 — д-р Тамара і д-р Михайло Наболотні.

$65 — о. Богдан Волошин.

$60 — Федор Зос.

По $50 — Григорій Бакуменко, Олекса Бардахівський, Боніфат Барнай, Павло Беца, Андрій Блискун, Михайло Боївка, Михайло Бользовський, Тарас Ванчицький, Неоніла, і Богдан Ващинські, Клара і Степан Гарасимів, Марія і Орест Гладкі, Омелян Граб, Марія Градовська, Василь Ґелембин, Степан і Степанія Данилевич, А. Данилюк, Микола Дворяк, Осип Дрогомирецький, Яків Ємець, Едвард і Дарія Жарські, Віра і Зенон Захарісевичі, Зенон Зубрицький, Іван Іваник, Микола Іванко, Борис Калюшник, Зеновія і Олександер Камінські, д-р Богдан Кондра, д-р Юрій Крижанівський, Віктор Купеняк, Павло Лонкевич, Марія Маційовська, Олександер Меркело, Катерина і Степан Мудрик, Павло і Дженет Оначук, Петро і Галина Осташ, Євген Пащин, Пласт — Міннеаполіс, Мінн., „Пластприят" — Міннеаполіс, Мінн., Микола і Марія Ромах, Дмитро Сенюх, Іван Стельмах, Теодор і Любов Стельмах, Б. і Г. Стеців, д-р Юрій Сороковський, СУА — 5-ий Відділ, Дітройт, МІ., Марія Тесарович, Лідія Тимошенко, Українська Кредитівка в Маямі, ФЛ., Марія і Володимир Філяс, Михайло Цар, Мирослава Чубата.

$40 — Павло Горієнко.

$35 — Ольга Кобзяр.

По $30 — інж. Євген Карп'як, Константин Мацілинський, д-р Юрій і Марія Чатирка.

По $25 — д-р Богдан Бабій, Володимир Бакум, д-р Р. і С. Барановські, д-р Микола Барусевич, Володимир Біляк, Микола Богдан, Степан Боївка, Ірина Болюх, Петро Бунік, Михайло Бурий, інж. Олекса Валсенко, Степан і Марія Венґльовські, Віктор Влашин, Петро Гаркач, Петро Герман, Іван Гнип, д-р В. і М. Голіян, Анна Гомік, Степан Гончарик, Осип Гулей, Осип Гуменний, Богдан Гуцал, Дмитро Деркач, Павло Дідик, Мінні Дісіяк, Євстахій Дудар, Андрій Жучок, Микола Злиденний, Надія і Михайло Каркоць, Марія Карпевич, Іван Кеслер, Микола Климко, Ірина Клос, Зенон Комоницький, Володимир і Анна Корінь, Михайло Корнієнко, Микола Корнило, Роман і Віра Косович, Онуфрій і Софія Коцелко, М. Кочан, Василь Крамарчук, д-р Микола Крижановський, Юрій Кульчеський, Володимир Кульчицький, Тарас Цмайло-Кульчицький, Марія Купчинська, Дмитро Курдіяка, Євген А. Кухта, Оксана Ленець, Омелян Лесюк, Олекса Лин, д-р А. Лисий, Олександер Лисько, В. Лишак, Софія Ліщинська, Іван Лотоцький, Михайло і Галина Лотоцькі, Тарас Лукач, Стефанія Лучковська, Ярослав Максимів, Микола Максимюк, О. Мартинюк, о. Григорій Масляк, Володимир Масляк, Євген Міцевич, Ґ. і Д. Новаківські, Володимир і Ольга Огрин, д-р Андрій Олексіюк, Володимир Оренчук, д-р Юліян Павлишин, Євген Пакош, Йосиф Пантелюк, Людмила Куцімано й Іван Парабанюк, Зоряна Пащин, Валя Підстригач, Параскева Підстригач, Андрій і Мирослава Повх, Константин Погуляй, Олександер Полець, Стефанія Польна, д-р Роман Рак, Йосиф С. Сахно, д-р Павло Сениця, Володимир Сілецький, д-р Юліян Сілецький, Євген Спастен, Григорій Слобода, Данило Слободян, Григорій Смолій, інж. Роман Смулка, В. і Л. Соя, СУА — 118 Відділ, Гюстон, Тексас, СУА — 69 Відділ, Лорейн, ОГ., Мирослав і Ольга Сявавко, Таня Темницька, Катерина Терлецька, інж. Степан Тисовський, Оксана Топке, Йосафат Турчин, УКЦерква в Лорейн, ОГ., Українське сеньйорське Т-во в Маямі, ФЛ., Олександер Федик, Надія Чавс, Михайло і Марія Чатирка, Ольга Чато, Кирило Чіхрай, Микола Чумак, Алекс Шеліч, Максим Штука, Степан Шуя, Стефан Щеплоцький, Роман Юшкевич, Юліян Яремчук.

По$20 — Володимир Безґацький, Володимир Берізка, Любомир Бойко, О. Гадзінський, Сергій Заполенко, Петро Івасютяк, Валентин Іскрижицький, Нестор Козбур, Ольга Маланчук, Антоніна Міськевич, Богдан Обух, Юрій Прокопець, Василь Салій, Корнель й Ірена Сеник, д-р Валентина Сокопев, Артим Тимошук, Ореста Ткачук, Іван Хлистак, Теодор Хохітва, Надія Юрчинська.

$15 — Дмитро Яременко.

По $10 — Степан і Мерілен Антонов, Марко Афендиків, Василь Б., Осип Барнич, Єфрозина Бережна, Ярема Білинський, Анна Білоус, Іван Богачов, Іван Боґданів, Єлисавета Бориськевич, Григорій Вавелко, Анна Вайт, Володимир Варшавський, Андрій Василенко, Юрій Вибачинський, Віталій Візір, Михайло Вовчик, Михайло Войтович, д-р Олег Волянський, Тарас Галушка, Стефанія і Роман Гаврилюк, Остап Галяревич, Теодозія Гайвас, Стефан Голуб, о. Степан Галек-Голутяк, Дарія Горняткевич, Володимир Горський, Олександер Горячун, Юрій Грабовецький, інж. Павло Грабович, Яків Гриценко, Михайло Гук, інж. Богдан Ґамота, д-р Нестор Давидович, Іван і Ольга Денисенко, о. Анатоль Джакобс, Ераст Дзюбинський, Софія Дмитренко, Василь Дудінов, Дмитро Дудинський, Володимир Дудинський, М. Жарський, Олександер Жолківський, Валентина й Іван Журківський, Михайло Заставний, Іван Захарко, Мирон Заяць, Михайло і Анна Заяць, Григорій Зубань, Варвара Ігнат, Олександер Канюка, Валентина Кап, Еліяс Касиянчук, Юрій Катречко, Василь Квітка, Роман Кецала, Петро Киця, Степан Кізима, Уляна Ковбаса, Розалія Когут, Роман Король, Олександер Костюк, Василь Крамарчук, Марія Криворука, Марія Кузів, Ніна Кузьменко, Степан Кучварський, Михайло Кучинський, Михайло Лаврук, Орест Лазор, Роман Лазор, П-во Лепські, Михайло і Дольорес Липка, Григорій Литвин, Мирон Литвин, Онуфрій Литвин, Аня Ліпинська, Осип Лободоцький, В. і Д. Ломницькі, Петро Мазовіта, Василь Макійчик, О. Манолейко, Марійка Мацко, Юрій Мацьків, Ольга Межеєвська, Іван Михайлюк, Юліян Михайлюк, Володимир Міськів, Григорій Мокляк, Григорій і Катерина Назарк, Волтер Нароцький, Катерина Нец, Семен Овечко, Федір Олійник, Марія Онишко, Пилип Оприск, Николая Оприско, Іван Павлічко, Василь і Марія Панчаки, Трохим Пахнюк, О. Пащинський, Василь Пелещук, Леонтій Петрашек, Степан Петричка, проф. Тадей Петрищак, Леонід Підстригач, Пласт — Сеньйорат у Керґонксон, Н. Й., Павло Подубинський, Іван Поліщук, Миколай Полотко, Анна Попель, Юрій і Ірена Поточняк, Ірина Пристайко, Ігор Проданюк, Леонід Проценко, Стефа Пурій, Юлія Ріттер, Олена Річицька, Михайло Ромах, Волтер Саваленко, Марія Семеґен, інж. Юрій Сиволап, Антін Сиґереч, Микита Скрипник, інж. Роман Слободинський, Михайло Слотвінський, Ілько Снігур, Наталія Соловій, Андрій Сороківський, Василь і Марія Снігура, Василь Станиславів, Дмитро Стасюк, Дарія Стахів, Михайло Стефанишин, Володимир Стойко, Мирослав Сушко, Антон Третяк, Михайло Третяк, Володимир Тромса, Петро Тучапець, д-р Р. Уляне, Йосиф Уруский, Марта Ушак, Анатоль Фалько, Володимир Фалько, Василь Федорчук, Нестор Филипович, о. Теодор Форостій, Михайло і Євгенія Хома, Іван Хоманчук, Василь Цап, М. Чайківська, Петро Чернов, д-р Михайло і Віра Чопик, Т. і С. Швабінські, Михайло Швейко, Кері М. Шеремет, Вілфрід Шушельницький, Євстахій Яворський, Марія Яковлева, інж. Юрій Ясінський, Наталка Яцків.

І 25 менших пожерт на суму — $107.

Продовження про пожертви друкуватиметься в наступних списках.

Щиро дякуємо!

Ввічливо просимо грошові датки слати на адресу:

Harvard University
UKRAINIAN STUDIES FUND
1583 Massachusetts Ave. • Cambridge, Mass. 02138

З глибоким жалем повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що у вівторок, 23-го серпня 1983 року, ненадійно, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий і Незабутній ЧОЛОВІК, БАТЬКО І БРАТ

бл. п. д-р

Ярослав Коропей

народжений в Хирові, Україна, 20-го квітня 1918 року.

Похоронні обряди відбудуться:

ПАРАСТАС в четвер, 25-го серпня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні A. T. Costigen and Sons, 220 Cottage Street, Pawtucket, R.I.

ПОХОРОН в п'ятницю, 26-го серпня 1983 р., о год. 9-ій ранку з української католицької церкви св. Михаїла у Woonsocket, R.I., на український православний цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Невимовним горем прибиті:

вдова — НІНА
сини:
ПЕТРО з дружиною
АНДРІЙ
донька — СОНЯ з чоловіком
брат — ВОЛОДИМИР з родиною
братові:
МАЛЬВІНА з родиною
ОЛЬГА з дітьми
Сестри з родинами в Україні
та ближча і дальша Родина в Америці і Україні

У жалобі сповіщаємо, що 20-го липня 1983 р. в Ramseur, N.C., по довгих терпіннях, заснув сном вічним на 63-му році життя

наш Дорогий і Незабутній

бл. п.

Юрій Теодозій Пелех

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ЙОГО СМЕРТИ,
у вівторок, 30-го серпня 1983 р., о год. 8-ій рано
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в соборі св. Родини у Вашінґтоні, Д. К.;
в каплиці оо. Василіян в Римі;
в церкві св. Духа в Бруклині, Н. Й. при Н. 5-ій вулиці.

Просимо Приятелів, Товаришів Покійного зі шкільної лавки на „Філії" Академічної Гімназії та зі студій у Львові, Відні і Ерлянґені та всіх хто Його знали, про молитви за Вічний спокій Його Душі.

У глибокому смутку:

МАРІЯ ІВАННА — дружина
АНДРІЙ, ХРИСТИНА — діти
МИРОСЛАВА — сестра
ЮЛІЯН — шваґер з родиною і правнучком ЯРЧИКОМ
МОДЕСТА — братова з родиною
ОЛЕКСАНДЕР — брат з дружиною СОФІЄЮ, дітьми та внучкою ТАНЕЮ

Український...

(Закінчення зі ст. 2)

та Забезпеченеву агенцію в Чикаґо і видавничу в Ню Йорку.

На 31-го грудня 1982 року українська кооперація начисляла 114,376 членів і 559 мільйонів капіталу.

В 1982 році капітал збільшився сумою 71 мільйон дол., або 14,6 відсотка, а в 1981 році ріст капіталу виносив 47 мільйонів дол. — це є 11 відсотків. В 1982 році ріст в капіталі перевищує 1981 рік сумою 24 мільйонів дол.

Річні замкнення наших кооператив в білянсах виказують стан позичок на суму 331 мільйон дол. Не маючи статистичних даних, не можна підчислити, скільки мільйонів долярів кооперативи позичили своїм членам за час свого існування. Скільки то студіюючої молоді користало з безвідсоткових позичок, не кажучи про сотки, а то й мільйони пожертвуваних на церковні, національні, культурні та інші цілі.

Вглянувши вповні в діяльність кооператив, насувається питання, яке місце і які завдання української кооперації в країнах поселення?

Коли в дослідних часах, особливо в 1982 році проявлялися великі коливання у відсотковій стопі, коли високі відсотки спричинили поважні проблеми, витворюючи непевність в цілій господарській системі, наша кооперація в 1982 році виказала найвищий ріст — 71 мільйон долярів — за весь час своєї діяльности.

Правдою є теж, що не всі організації, установи та церкви мають свої конта в українських кооперативах. Наполеглива праця дирекцій кооператив та активна співпраця наших організацій, нашої ієрархії, нашої преси могли б вплинути на краще розуміння ідеї кооперації, а тим самим на збільшення членства в кооперативних рядах. Все разом збільшило б капітал навіть до більйонів.

Коли доведемо до свідомости нашої спільноти потребу існування сильної ідейно і фінансово нашої української кооперації, тоді виконаємо основне завдання: задержимо український капітал в українських установах.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 12

О.Гафткович, Рочестер ... 50.00
О.Кулицький, Монтреаль ... 20.00
В.Возний, Гемпстед ... 15.00
Д.Німилович, Стактон ... 11.39
д-р О.Снилик, Енсино ... 10.19
М.Кончак, Дітройт ... 10.00
М.Корінець, Лос Анджелес ... 10.00
проф. З. Маркович, Філядельфія ... 10.00
М.Миколаєнко, Мт. Рейнєр ... 10.00
Я.Опирюк, Кінґстон ... 10.00
І.Філімончук, Бавнд Брук ... 10.00
Н.Хойнацька, Овк Форест ... 10.00
П.Яцук, Відд. 349 ... 9.87
М.Воробель, Бруно ... 9.00
Д. Заневич, Тандер Бей ... 8,25
д-р В.Лебедович, Мт. Плезент ... 8.00
С.Лехновський, Кергонксон ... 8.00
В.Локоть, Вестон ... 8.00
Г.Гаврилюк, Відд. 170 ... 7.80
І.Денисенко, Кергонксон ... 7.00
О.Докгорн, Філядельфія ... 7.00
М.Кінаш, Дітройт ... 7.00
С.Кочи, Відд. 472 ... 6.00
Б.Принада, Картерет ... 5.08
Р.Біґун, Чикаго ... 5.00
І.Боган, Перт Амбой ... 5.00
О.Ґаджера, Чикаго ... 5.00
М.Гаркач, Лорейн ... 5.00
І.Крат, Гіллсайд ... 5.00
А.Мацевко, Едмонтон ... 5.00
В.Яременко, Хула Віста ... 5.00
І.Бретан, Швеція ... 4.00
М.Дозорська, Ірі ... 4.00
П.Мельник, Вінніпеґ ... 4.00
А.Ликтей, Асторія ... 3.49
Е.Перейма, Ірвінґтон ... 3.39
П.Іваш, Маямі ... 3.00
А.Моцьо, Від. 221 ... 3.00
А.Третяк, Санта Барбара ... 3.00
Б.Чубата, Філядельфія ... 3.00
К.Денисенко, Вашінґтон ... 2.60
І.Ротко, Коговз ... 2.50
М.Бабій, Воррен ... 2.00
Е.Бойчук, Елмгирст ... 2.00
Н.Гафткович, Гатфорд ... 2.00
М.Гетьман, Дітройт ... 2.00
Н.Городиський, Чикаго ... 2.00
І.Захарків, Воррен ... 2.00
Я.Зубаль, Валінгфорд ... 2.00
С.Гуцкало, Стони Крік ... 2.00
С.Іваницька, Акрон ... 2.00
В.Матковський, Чикаго ... 2.00
В.Мельник, Торонто ... 2.00
П.Мороз, Канада ... 2.00
П.Палашевський, Гаррісбурґ ... 2.00
О.Метельський, Нортгемптон ... 1.99
А.Панченко, Мілвокі ... 1.00

ЮМПЗ в Німеччині...

(Закінчення зі ст. 1)

(фота: К. Собенко)

Юнацтво виводить вузол дружби на відкритті ЮМПЗ.

Юнаки і юначки передають квіти виховникам.

Молебнем на місці таборування, що його відслужили Владики Платон Корнеляк, єпископ УКЦеркви в Німеччині, Владика УАПЦ Володимир Дідович в асисті: о. митрата УКЦеркви д-р і пл. сен. Івана Гриньоха, о. протоієрея УАПЦ Палладія Дубицького і о. Мирона Мольця з УКЦеркви.

На Молебні, як і на святочному відкритті, були також присутні численні представники українського громадського і політичного світу Німеччини, які вислухали привітань пластунам владик обидвох віровизнань. 299 пластунів і пластунок стануло на площі до відкриття перед своїм найвищим пластовим проводом. На щоглі піднесено український національний прапор, прапор Зустрічі і знамено Начального Пластуна, а позаду маяли на щоглах барвисті краски усіх пластових уладів та синя краска зустрічі. Святочний наказ, слово Начального Пластуна, пл. сен. Юрія Старосольського, слово голови Головної Пластової Булави пл. сен. Любомира Романкова і голови Крайової Пластової Старшини в Німеччині пл. сен. Марії Саляк в німецькій мові та привіт президента ЦПУН мгра Антона Мельника, в імені всіх українських організацій започаткували Зустріч. Закінчили святочне відкриття виведене юнацтвом — в'язання символічного вузла дружби і вручення новацтвом живих квітів присутнім сеніорам і виховникам. Увечері того самого дня була загальна пластова ватра, яку перевів ст. пл. Андрій Онуферко, комендант табору юнацтва. Перша пластова ватра, яка спалахнула на зустрічі, запалилася з вугіллям з попередніх зустрічей у вільному світі, що їх вже переведено з нагоди 70-річчя Пласту.

В другому дні ЮМПЗ учасники відбули прогулянку по Мюнхені, а при тій нагоді поїхали між іншим на місцевий цвинтар, на якому зложили вінок та відвідали гроби Степана Бандери, Лева Ребета, як також померлих голів Крайової Пластової Старшини в Німеччині сл. п. Дам'яна Пеленського і о. Михайла Коржана.

Задержавшись перед початком Зустрічі в Роттердамі, пластове юнацтво і старше пластунство з теренів Канади і ЗСА віддало поклін Євгенові Коновальцеві, могила якого находиться на місцевому цвинтарі. На всіх трьох гробах політичних провідників промовляв до пластової молоді ст. пл. Роман Ващук.

В наступні дні учасники зустрічі в юнацькому віці здобули під проводом своїх друзів з Німеччини мандрівки в гори, відповідно до свого віку і заправи — одноденні, дводенні і, найважчу, триденну. Усі ці мандрівки опрацював пл. сен. Юрій Фіголь, а триденну високогірську в околиці Берхтесґадену в т. зв. Камінне Море вели також німецькі провідники-альпіністи.

Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч на Гохлянді проходить під проводом коменданта д-ра пл. сен. Володимира М'ялковського, бунчужним є ст. пл. Борис Ґудзяк, писарем ст. пл. Адріян Єнкала, коменданткою табору юначок є ст. пл. Роксана Саюк, юнаків ст. пл. Богдан Комаринський, старшого пластунства ст. пл. Тарас Саюк, а новацького ст. пл. А. Онуферко. Господарським референтом, що дбає про прохарчування всіх учасників та численних гостей, є незрівняний, завжди усміхнений пл. сен. Григорій Комаринський.

В загальному, помимо великої кількости пластунства і гостей, до яких в Німеччині не звикли, пластуни та їхні друзі Пласту з Мюнхену вив'язуються зі своїх завдань господарів незвичайно гарно, а теплий настрій та усміх, що не сходить з їхніх облич, від голови КПС привітливої пл. сен. М. Саляк почавши, витворює ту виїмкову атмосферу пластової дружби та братерства, що переборола простори та довгі роки в чужому оточенні. В такій атмосфері зав'язується також скоро дружба між молодими учасниками-пластунами, дарма що вони тут з'їхалися із різних континентів та з різних міст і європейських країн. На зустрічі перебувають пластуни з Великої Британії, Аргентини, Австралії, Німеччини, Франції, Еспанії, Югославії, Італії, Австрії, Бельгії, Канади і ЗСА.

Москва протестує...

(Закінчення зі ст. 1)

конвенції про вшанування дипломатичного імунітету".

„Згідно з постановами тієї конвенції, юрисдикція дотичних держав не поширюється на дипломатичних представників закордонних держав і їхні родини", — говориться у совєтській ноті. Очевидно, совєтські речники відкидають оправдання американської сторони, що у даному випадку вони послуговувались власними законами, які діють в цій країні, бо на їхню думку міжнародні зобов'язання стоять понад законами власної країни. Мало того, Москва думає, що у випадку „школяра А. Бережкова Уряд ЗСА порушив власну Конституцію".

Взагалі совєтська нота сформульована в дусі нагадування Урядові ЗСА, що він не має права повчати інших, наприклад, за права людини, коли він сам не дотримується взятих на себе зобов'язань. Говориться також про систематичне переслідування американськими поліційними чинниками совєтських громадян в ЗСА, „бо справа А. Бережкова, не перший випадок американської поведінки. Зовсім недавно американськими службами були зроблені заходи, щоб наклонити до втечі сина совєтського журналіста В.Г.Кухаренка, офіційно акредитованого в ЗСА".

Нота вимагає, щоб теперішня Адміністрація президента Роналда Реґена припинила займатись провокаціями проти совєтських громадян, а найголовніше, щоб вона не розраховувала на інше відношення до громадян ЗСА.

Одним словом відгрожуються відплатою за Бережкова, а за наслідки відповідатиме, мовляв, Уряд ЗСА, „бо це він створив атмосферу беззаконня".

Губернатор стейту Арізони видав проклямацію ТПН

Губернатор Б. Беббіт підписує проклямацію ТПН; перший ряд (зліва): Ярослав Росола, о. М. Колодій, о. Сливка, інж. В. Чопівський, губ. Брус Беббіт і представник болгарів; другий ряд (зліва): о. М. Олешко, Г. Сливка, Р. Бадинський, М. Білоус, представник чехів, два представника румунів, Д. Дидик, д-р Б. Роджерс.

Губернатор Брус Беббіт вже від кількох літ видає проклямацію Тижня Поневолених Націй, і цього року в третій тиждень липня він видав таку проклямацію. Тому що члени Управи і голова Комітету Поневолених Народів інж. Володимир Чопівський виїжджали до Вашінґтону, на урочисте відзначення 25-ліття ТПН і 40-ліття АБН, церемонію підписання проклямації на стейт Арізону перенесено на середу, 27-го липня ц.р.

Ця церемонія відбулася в залі прийнять в губернаторському будинку в присутності голови і деяких членів Управи КНП, представників національнотей і запрошених гостей.

Між запрошеними гістьми був колишній парох УКЦ у Фініксі о. Мирослав Колодій, який тепер перебуває у Канаді в місті Келовна, Б.К. Він був у Фініксі на вакаціях, але тому, що він у Фініксі співпрацював із Комітетом ТПН, голова попросив його взяти участь в цій церемонії.

Губернатор Б. Беббіт познайомився із усіма присутніми, з кожним особисто поговорив і взагалі цікавився дією національних груп.

На закінчення інж. В. Чопівський, голова КПН, подякував губернаторові за його добру волю і вирозуміння справи, яка загрожує вільному світу зі сторони комунізму, а всім присутнім — за участь.

Я. Р.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ здоров'я і громадської обслуги Марґарет Геклер заявила, що вона приділятиме особливу увагу опіці над дітьми в ЗСА, щоб вони були належно забезпечені матеріяльно і здоровельно. Згідно з новим зарядженням Департаменту родичі, які користають з програми велфер, матимуть змогу періодично перевіряти своїх дітей без великих паперових процедур. Цю програму опіки похвалив конґресмен Генрі Ваксмен, демократ з Каліфорнії, який є членом багатьох комісій в Палаті Репрезентантів, в тому числі комісії Фонду для опіки над дітьми.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомили, що ізраїльські офіційні особи привітали там президента Ліберії Самуеля До і відразу висловили готовість допомогти цій африканській країні проти будь-якого вмішування в її справи з боку Лівії. У своєму вітальному виступі президент Ізраїля Хаїм Герцоґ говорив про готовість Ізраїля допомогти Ліберії в подоланні „нової небезпеки лівійського експансіонізму", який загрожує незалежності багатьох африканських країн.

Спортові вісті

Редаґує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч.Січ"–СИЛВЕР ЛЕЙК С.К. 6 : 0

В останніх змаганнях у групі „А", які відбулися 12-го серпня ц.р., „Ч.Січ" розгромила клюб Силвер Лейк вислідом 6 : 0, завдяки чому здобула собі право виступати в півфіналі за чашу і фінансову нагороду літнього турніру німецької фірми ДАБ. Після цієї перемоги „Ч. Січ" зайняла перше місце в групі „А", але на нього претендують теж два німецькі клюби—Юніон Ленцерс і Пассейк Спортфрендс, які відбудуть між собою залеглі змагання, від висліду яких залежатиме остаточний стан в показнику табелі ігор групи „А".

Згідно з правилом турніру, за перше місце змагатимуться першуни групи „А" і „Б", дружини, що займуть другі місця, гратимуть за звання віцечемпіонів турніру. Обидві гри відбудуться у п'ятницю ввечері, 26-го серпня ц.р., на площі Фарчерс Ґров в Юніон, Ню Джерзі.

Якщо мова про звітову зустріч, то пройшла вона в швидкому темпі, і в ній наша дружина вповні домінувала, у висліді чого Андрій Бакун і Хмілевський здобули по три ґолі. Крім них, у складі дружини виступали: В. Василак, Науменко, Мазур, Ю. Бакун, Берман, Брієнца, Поліс, Торій, Сабрій. Провідник В. Бакун.

ІУ РІЧНИЙ ТУРНІР ҐОЛЬФУ

Дня 17-го вересня ц.р. відбудеться ІУ річний турнір ґольфу, що його організує ґольфова ланка УСВТ „Ч.Січ". Цьогорічні змагання найсильніших українських аматорів цього популярного в ЗСА спорту проходитимуть на ґольфових грищах університету Ратґерс. Відкриття турніру в год. 10:30 вранці.

По закінчення змагань в 5-ій год. по полудні в залі Голідей Інн в Сомервіллі при шляху ч. 22, власником якого є член меценат УСВТ „Ч. Січ" Микола Бойчук, відбудеться прийняття під час якого члени Управи і Провід ланки УСВТ „Ч.Січ" вручать переможцям цінні нагороди, що їх уфундували українські підприємці, професіоналісти і УНСоюз.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Збірні України чемпіонами Спартакіяди

Ручний м'яч

У фінальних змаганнях з збірною Литви збірна чоловіків перемогла вислідом 21 : 16 і таким чином здобула звання чемпіонів 8-ої спартакіяди. В складі переможців виступали: С.Жуків, О. Шипенко, Л.Беренштайн, О. Дяків, І.Гелеш, Г.Зубков, І. Зубюк, С. Кушнирюк, С.Мосієвич, П. Панченко, О. Риманів, О.Сокол, А.Соколов, Б.Солдатів.

Звання чемпіонок здобула теж збірна жінок України, завершивши свій успіх високою перемогою з збірною Білорусії вислідом 40 : 17. У збірній України виступали: Н. Митрюк, М.Базанова, Н. Васецька, Т.Горб, О. Дідусенко, О. Зубарєва, Л. Карлова, Л.Коломієць, Л. Одинокова, І.Пальчик Л.Салова, О. Тихоненко, Є. Товстоган.

Плавання

Звання чемпіонів і золоті медалі досі здобули: Сидоренко (200 м. змінним стилем) 2.04,20, гінці 4 Х 100 м. 3.48,62 (В.Долгов, О.Мартиненко, О.Марковський, С. Красюк). Гінці 4 Х 100 м. (вільний стиль) 3.24,71 (Красюк, Ткаченко, Кожедуб, Марковський). Чоловіки 100 м. метеликом—О. Марковський 54,61

Жінки: 200 м. горілиць—В. Клочко 2.15,24. Ця ж змагунка здобула перше місце на 100–метрівці. Гінці 4 Х 100 м.—4.18,54 (Клочко, Кирюта, Заславська, Копчикова). О.Заславська 100 м. метеликом 1.01,48.

Кінний спорт.

Виїздка, дружинову першість здобули О. Климко, В. Мисевич, Ю.Ковшов. Ряд українських спортовців здобули срібні і бронзові нагороди в різних ділянках спорту.

Василь Береза зі Львова—чемпіон світу

Взявши участь у світовому чемпіонаті веслярів, що відбувся в Гельсінках, Фінляндія, Василь Береза зі Львова здобув звання чемпіона світу у веслуванні кану—одиночці на віддалі 1,000 метрів, випередивши свого конкурента румуна Олару на дві секунди. Золоті медалі здобули теж Микола Баранів і Олександер Єрмилів з Днепропетровська.

Висліди дружин копаного м'яча

Відбулися гри 22 рунди у вищій лізі СССР, у якій українські дружини здобули такі висліди: „Дніпро" з Дніпропетровська на виїзді в Кутаїсі перемогло місцевий клюб „Торпедо" вислідом 3:2, завдяки чому в показнику табелі ігор висунулося на перше місце, маючи досі 29 точок. „Чорноморець" Одеса на виїзді в Баку закінчив ремісом 1:1 і тим самим залишився на третьому місці з 27 точками. „Шахтар" з Донецька на виїзді в Єревані переміг місцевий „Арарат" 1:0 і таким чином висунувся на 4-те місце з 26-ма точками. „Динамо" Київ переміг „Жальґіріс" Вільно 4:1, але в чергових змаганнях зазнало поразки у себе вдома з білоруською дружиною „Динамо" Мінськ 0:2.

Як звітує Л. Каневський, у 15 хвилині перед кінцем гри на стадіоні сталася ще ніколи нечувана подія. Групки глядачів почали скандувати: „Молодці! Молодці!" підтримуючи... гостей. Цей болільницький заклик був висловленням незадоволення грою земляків.

„Металіст" Харків закінчив свою зустріч зі згаданим білоруським клюбом ремісом 1:1. В чергових змаганнях з литовським клюбом „Жальґіріс" харків'яни перемогли вислідом 2:1. Здобувши досі 21 точку, „Металіст" займає в показнику табелі ігор на усіх 18-ть, 11-те місце.

(от)